

Izhaja
trikrat na teden:
v torek, četrtek,
soboto.

Časnik ZA RESNICO IN PRAVICO! OD BOJA DO ZMAGE!

Issued
threetimes a week.
Tuesday, Thursday
Saturday.

GLASILO SLOVENSKEGA KATOLIŠKEGA DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO SLOVENSKE PODPORNE DRUŽBE SV. MOHORIA V CHICAGO.
ŠTEV. (No.) 26. CHICAGO, ILL., ČETRTEK, 1. MARCA — THURSDAY, MARCH, 1, 1923. LETO (VOL.) IX.

FRANCOZI BODO VRNILI DEL ZAPLE- NJENEGA DENARJA.

Velik del zaplenjenega denarja je bil namenjen za Angleže. — Ko je angleška vlada zvedela o zaplenitvi je protestirala. — 49 nemških družin izgnanih iz Rura. — Francozi dobili v roke uradno hujškarijo, ki jo je vrnila nemška vlada.

London, 28. febr. — Berolinska vlada je obvestila angleško zunanje ministrstvo, da je bilo med denarjem, ki so ga zaplenile francoske vojaške oblasti, tudi 15 milijard mark namenjen za angleške okupacijske oblasti ob reki Reni. Londonska vlada je takoj brzojavno protestirala v Parizu pri francoski vladi, katera je odgovorila, da bo vrnila tisti del denarja, ki je namenjen za angleško komisijo.

Francozi pošiljajo črne vojske v Rur.

Berolin, 28. febr. — Poročevalci iz mesta Königswinter poročajo, da so tja dospeli oddelki črnih vojakov, katere mislijo Francozi nastaviti v službo po zasedenih okrajih. Prebivalci so ogorčeni radi prihoda črnih vojakov in bati se je spopadov glede zadeve.

Nemški državni poslanec aretiran.

Berolin, 28. febr. — Vodja nemške ljudske stranke Dr. Otto Hugo, ki je te dni napravil kratko potovanje po zasedenem ozemlju, da previdi sam položaj, je bil, ko se je hotel vrniti nazaj v Nemčijo od francoske komisije aretiran in izročen preiskavi za več ur, kot izvajajoč agitator v zasedenem ozemlju. Dr. Otto Hugo poroča, da nemški stavkarji v zasedenem ozemlju vstajajo, in da vse ljudstvo je do kraja prepričano, da okupacija ne bo trajala dolgo.

Nemški dolg narašča grozno.

Amsterdam, 28. febr. — Nemški dol silno narašča radi padanja nemške marke. Tekom prvih 10 dni v mesecu februarju je nemški dolg narasel za 514 milijard mark. Skupaj je narasel državni dolg odkar se je okupacija Rura izvršila za 2,929 milijard mark.

Francoska vlada izganja Nemce iz Rura.

Coblentz, 28. febr. — Porenska francoska komisija je izdala odredbo, da se ima izgnati iz zasedenega ozemlja 49 nemških družin, katerih očetje in matere so bile zapletene v raznih zarotah proti Francozom v Ruru. Med temi družinami je več odličnih nemških uradnikov. Francozi so jim dali 4 dni časa, da pospravijo svoje stvari in odidejo.

Francoske oblasti našle skrivne zveze z berolinsko vlado.

Essen, 28. febr. — Francoski carinarji so baje prišli na sled, tajnim zvezam med prebivalci v zasedenem ozemlju in nemško vlado. Več privatnih brzojavnih žic je bilo najdenih, ki so se jih privatniki posluževali v ta namen.

Tudi več uradnih pisem nemške vlade je bilo zadnje dni zaplenjenih, v katerih nemška vlada hujška prebivalstvo k odporu in neodjenljivemu vstrajanju proti Francozom.

Francozi in Belgijci jemljejo javne urade v svoje roke.

Pariz, 28. febr. — Tekom ene-

KITAJSKI POMORSKI RO- PARJI OROPALI AME- RIŠKI PARNIK.

Canton, Kitajsko, 28. febr. — Brzojavno poročilo naznanja, da so kitajski pomorski roparji napadli ameriško ladjo za prevažanje olja, ki je last ameriške Standard Oil Co. Na ladji je plapolala ameriška zastava, katere pa pomorski roparji niso respektirali. Napad se je završil dvakrat. Pri prvem napadu so vzeli večje množine olja. Pri drugem napadu pa so oropali mostvo obleke in denar.

MORILNI NAPAD V NAŠEM ŽUPNIŠČU.

Pueblo, Colo., Febr. 25. 1923. — Skoraj moramo sami poročati, ker ameriški časopisi nam kažejo nekaj brez vsega ozira na resnico — da le papir napolnijo.

Fanašična napadalec sta pozvonila pri vratih in ker je bil Rev. P. Cyril Zupan pri svojem breviju ju je pustil notri. Rev. A. Mlinar (pred kratkim časom iz Leadville). Namesto, da bi šla v odkazano sobo sta vstopila kar naravnost v drugo, kjer je bil župnik, in nista spregovorila ne besedice ne pri sprejemu niti vstopivša v sobo. Častitemu g. Mlinarju se je zdelo nekako sumljivo, za to je sam prišel v sobo. Vidno jima to ni bilo volji, na to nista bila pripravljena. Nepričakovanega duhovnika manjši fant nejevoljno vpraša: What is your name, seveda angleški, kar se mu pove. Povabivši ju naj se vsedeta, nista hotela, ampak manjši je kar velel: Sit down. Č. Mlinar je hitro zaklical: "He's got a gun!" V tem hipu je že nameril revolver na orsi P. Cirilu, ki ga hitro zagrabil in s pomočjo č. g. M. ga je obrnil stran od sebe. Drugi tolovaj priskoči pomagat. Potem v hudem metežu in borbi za življenje je večji zopet enkrat imel revolver namerjen ravno pred čelom župnika in duhovnika sta mu odbila. Manjši je dobil priložnost silovito udariti zadej na glavo g. Cirila. P. C. župnik je menil, da je ustreljen se je spravil ven iz sobe in iz župnišča. Č. r. M. se je še za nekaj trenutkov bil in metal z manjšem, in ker sta bila oba razorožena sta pobegnila. Rojaka vsaj nista bila, ali kako in odkod poslana se ni moglo to sedaj zvedeti, toliko so policijani spoznali po orožju, da je bilo kupljeno v Great Falls, Montana. Ako bi ne bil slučajno Rev. A. Mlinar našemu župniku prišel na pomoč, bi bila posledica napada gotovo umor.

P. C. Z.

SPLOŠNA VOLILNA PRA- VICA NA JAPONSKEM PROPADLA.

Honolulu, 28. febr. — Glasom poročilo iz Japonske je predloga za splošno volilno pravico propadla 85 glasov v japonski zbornici. Za predlogo se je poganjalo manjšinska stranka, kateri načeluje Kenseikai. Večinska stranka, ki nasprotuje predlogi, je predlogo porazila.

ga meseca se pričakuje, da bodo francosko-belgijske oblasti zasegle vse javne urade v zasedenem ozemlju, ter iste uredile po svojem načinu. Iz tega je razvidno, da Francozi ne mislijo na tako skorajšno izpraznitev Rura.

KRATKE AMERI- ŠKE VESTI.

— Republikanci v senatu so odločno nasprotni proti vsaki akciji Zedinjenih držav za po predsedniku Hardingu predlagani predlogi za ustanovitev svetovnega tribunala. Izjavljajo, da če pride do tega, da bodo vodili obstrukcijo do skrajnosti.

— Tajnik za poljedelstvo Wallace je vložil pritožbo pri postavodajnemu oddelku, kjer izjavlja da združenje Armourjevih in Morrisovih, klavnic pomeni hud udarec za konkurenco, ki v tem oziru drži živahno trgovsko življenje pokonci.

— Subvenčna predloga umira in bo kmalu pokopana. Senator Pomerene iz Ohio še vedno vstraja za predlogo in priporoča, da se predlogo preuredi in na novo porine v vrtnice.

— Blizu New Yorka na samotnem prestoru po imenu "Clason point" je bil predvčerajšnjim umorjen znani newyorški bogatin Friderick Schneider po poklicu stavbeni gradbenik. Priče povedujejo, da ga je umorila neka žena, ki pa je nato s avtomobilom izginila brez sledu. Storiško išče nad 30 detektivov.

— V Daytonu, Ohio so pričeli graditi velikanski zrakoplov, ki bo eden izmed največjih na svetu. Nesel bo lahko do 10 tonov teže. Gonilo ga bo šest "Liberty" motorjev, vsak vsebuje 400 konjskih sil.

— V Ingleton, Ill. (chicaško predmestje) sta včeraj oropala dva bandita tamkajšnega postaja načelnika železnice Illinois Central. Napad se je zvršil ponoči. Zamašila sta mu usta in ga zvezala, ter nato sta oropala oklopniško blagajno za \$700. v gotovini in več sto v čekih. Storišla sta pobegnila nezpano kam.

— John D. Rockefeller bo podaril clevelandški katoliški cerkvi Matere Božje, ki se je zgradila za katoliške črnce nove orglje, tako poroča clevelandski generalni vikar Msgr. Smith.

— V Milwaukee, Wis. je te dni pogorel nekdanji tamkajšnji najlepši hotel po imenu "Kirby house." Več gostov, ki so se nahajali v hotelu je opečenih in poškodovanih.

— V Marshall, Ill. v obmejnem mestu blizu države Indiana je včeraj zadela železniška lokomotiva v truck v katerem so se peljali farmerski delavci. Pri nezgodi se je nevarno poškodovalo deset delavcev, ki so bili odvedeni v bolnišnico v Terre Haute, Ind.

— Bančni zavodi v državi Iowa podajajo v svojih poročilih krasen napredek lanskega leta. Pravijo, da so se razmere v državi zboljšale za 50 odstotkov od leta 1921.

— Kokošji rejci pravijo, da je gorko vreme v januarju mnogo pomagalo pri legi jajc. Iz Geneva, Minn. poroča kokošji rejec Reller, da je v januarju dobil za jajca od 350 takozvanih "leg-horns" kokoši celih \$157.77.

— Po državi Minnesoti, so se pojavili živinski kupovalci iz Kanade. Več vlakov živine so baje prodali zadnje dni v Kanado.

— V Birmingham, Ala. je te dni eksplodiral lokomotivni parni kotel in na mestu ubil tri osebe, ki so se nahajale v bližini.

— V Petosky, Mich. je predvčerajšnjim izbruhnil požar, ki je poškodoval velik del glavnega mesta. Škodo cenijo nad \$200.000.00.

EKSPLOZIJA POŠKODOVA- LA NAD 100 HIŠ.

Pittsburgh, Pa., 28. febr. — V rudniškem okrožju v vasi Russellton, kakih 25 milj od tukaj, se je včeraj pripetila velikanska eksplozija, ko se je na nepojasnen način vžgala tamkajšnja smodnišnica pri Superior rudniku štev. 1. Smodnišnica je raznešena, da se niti ne pozna, kje je stala. Po okolici je poškodovanih blizu 100 hiš in poslopij. Dva delavca, ki sta se nahajala v bližini sta nevarno poškodovana.

BOLJŠEVIKI BODO ČAKALI ŠE DVE LETI PREDNO UDARIJO

Pariz, 28. febr. — Iz verodostojnih ruskih virov prihajajo poročila, da se boljševiki resno pripravljajo na trenutek, ko bodo poizkušali zanetiti splošno svetovno revolucijo po celem svetu. Komunistični vodja Zinoviev je imel 25. januarja pred člani Georgianskega komunističnega kongresa o tej zadevi dolge govore, v katerem je obrazložil težnje ruskih komunistov, glede splošne svetovne revolucije. Komunist Zinoviev ima hujši vpliv med ruskimi komunisti in zavzema med njimi drugo važno mesto za Leninom. Mej drugim je dejal tudi to-le:

"Rusija potrebuje miru in počitka. Mi bomo storili vse kolikor je v naših močeh, da se ruski narod odpočije. Tekom tega časa, bomo pa porabili vsako minuto, da bomo ruski narod izobrazili na podlagi komunističnih idealov. Po preteku dveh let ali več, bomo pa sposobni poseči v vsaki konflikt in kdor se bo spoprijel z nami, ta bo čutil našo moč."

Nadalje upam, da proletariat celega sveta čuti že danes z nami. Še toliko bolj bo čutil z nami, ko mu bomo mi prinesli svobodo. V dveh letih bo ugodnost za svetovno revolucijo dozorela in tedaj bomo udarili."

Tako sanjajo ruski komunisti. Zinoviev seveda zapada dobro ne pozna. On misli, da je vsak narod tako bedast, kakor so bili analfabetni ruski mužiki, katerim je pokazal Lenin belo, pa je dejal, kaj ne to le je črno in mužiki so mu prikimali. Toda, tega ne bo doživel Lenin in njegovi sodrug pri proletarcih zapadnih narodov. Ti so že preinteligentni, da bi sledili nergašem, katerih glavni namen je okoristiti same sebe na račun nezavednih mas.

Vemo, da težko zdihuje proletarijat tudi na zapadu pod kruto sebično peto nenasitnega kapitalizma. Toda pametno delavstvo se bo poslužilo drugih sredstev, ki jih rodi zdravi čisti razum, in le s takim se jim bo posrečilo rešiti zadovoljno velevažno vprašanje svetovnega proletarijata. Ko bi Zinoviev vedel, koliko se zmenijo proletarci zapada za blazne ideje ruskih komunistov, bi niti ne odprl svojih ust!

— V Baker, Minn. je zadnjo soboto zgorela cela družina: Požar je izbruhnil ponoči v hiši Mr. Louis Getts, ko so vsi spali. Getts, njegova žena, 5-letni sinček in tri mesece stari otrok so vsi zgoreli vred s hišo.

JUGOSLOVANSKE NOVICE

Oče hotel umoriti svojega otroka. V Murskem Središtu je imel mizarski vajenec Nandor z neko dekle nezakonskega otroka, ki je sedaj dva meseca star. Nandor se je hotel otroka iznebiti ter je podkupil nekega svojega prijatelja, da vlje otroku v usta octovo kislino. Zločin je pa otrokova mati pravočasno opazila in hitela k zdravniku, ki je otroka rešil. Nandorja so zaprli, njegov sokrivec je pa pobegnil.

Vlak povozil par volov. Hlapce posestnika Antona Fišer iz Strnišča pri Ptujju je gnal iz Maribora proti domu par volov. Na železniškem prehodu na Teznu je eden volov na ledeni cesti padel. Tedaj je pridrvel vlak in oba vola povozil.

Velik vlom v Ajdoven. S silo je bilo vlomljeno v trgovino Jerneja Lavriča v Dol. Ajdovcu. Vlomilci so odnesli blaga in denarja v vrednosti 30.000 kron.

Izpred sodišča. Ker je grozil s sekiro Gašparju Avgustinu, ko je ta ležal v postelji je bil Franc Urbanc iz Litije obsojen na tri mesece težke ječe. — Dne 1. oktobra 1922, so se fantje v Novi Oselci v gostilni sprli. Posledica je bila, da je Janez Kacin, ko so šli fantje domov, zagnal Filipa Pagona kamen in ga težko ranil. Kacin se bo za to pokoril 2 meseca v ječi.

S sankami v smrt. V Vinkovcih se je sankal te dni neki šestletni deček na malih sankah. Spustivši se z brega v dolino je naletel na nezavaran vodnjak, padel vanj in utonil. Šele zvečer so dečka pogrešili. Našli so ga mrtvega v vodnjaku.

Kraljica zbolela. Kraljica Marija je zbolela za angino in po nasvetu zdravnikov ne sme zapustiti dvora.

Tatvina v Zgornji Šiški. Dne 1. febr. pozno zvečer je bilo hlapcu Valentinu Tavčarju v Zgornji Šiški iz zaklenjene spalne sobe ukradenih več srebrnih predmetov in komadov oblek, kakor tudi 8 bankovcev po 100 Din. Skupna škoda znaša 2690 dinarjev.

20.000 stradalajočih ljudi je te dni zborovalo v Drnišu v Dalmaciji. Lačno ljudstvo je siti vladi poslalo brzojavko s pozivom na pomoč. Vlada pa se pogovarja, kako bi ugonobila Protiča in pomnožila radikalne kroglice v volivnih skrinjicah.

Slovenski naseljenci v Macedoniji umirajo lakote in od mraza. Stanujejo v trhljih barakah, ležijo na golih tleh, nimajo kaj obleči, ne obuti, ne jesti. Kaj jim pomaga zemlja? Obupani se obračajo na pomoč. Darovi naj se pošljejo na Dobrodelno pisarno, Ljubljana, Poljanski nasip 10.

Mariborski peki pred sodiščem. Državno pravdnštvo v Mariboru zasleduje vse mariborske peke, ki so početkom meseca neupravičeno podražili cene kruha, dasi se cene moke tedaj niso zvišale.

Umrli je Metliki 27. jan. starosta duhovnikov ljubljanske škofije prošt Franjo Dovgan, župnik in dekan v pokoju. Bil je nad vse plemenitega značaja, gostoljuben in skromen nad vse. Dosegel je častitljivo starost 92 let in so mu manjkala tri leta do sedemdesetletnice mašništva. Blaga duša naj uživa pri Bogu večno plačilo!

ŽELEZNIŠKA NESREČA.

Orange, Mass. 28. febr. — Osební vlak na progi Boston & Maine je skočil iz tira na robu reke Miller in zaoral po robu skoro v reko. Več potniških vozov se je preobrnilo, katere je pa obdržal, da niso padli v vodo močan led, ki je na debelo zmrznjen na reki Miller. Ako bi ne bila reka zmrznjena kot je, bi bilo zaznamovati gotovo veliko življskih izgub, ker vozovi bi se bili gotovo zvrnili v vodo.

PO SVETU.

— Angorska zbornica je baje odglasovala, da se sprejme mirovne pogoje le par točk se ima modificirati, ki se tičejo turške vlade nad pronicijami, v katerih zahteva Anglija gotove koncesije.

— Francoski komisarji in voditelji nemških stavkarjev so imeli včeraj svoj prvi sestanek. Francozi zahtevajo, da se naj delavci vrnejo na svoja mesta. Voditelji so izjavili, da nemški delavci se vrnejo na delo, ako francoska vlada odstrani vojaške straže okoli rudnikov in tovarn.

— Ameriški kolektorji so dospeli v Pariz, kjer zahtevajo \$255.000.000.00, kot odškodnino za vzdrževanje ameriške posade v okupacijski zoni ob reki Reni.

— Italijanski starinoslovec Senor Schiaparelli v Turinu izjavlja, da grobnica, katero je odkril lord Carnarvon ni res grobnica egiptovskega faraona. On izjavlja, da je to le shramba, kamor se je spravilo dragocene lišpe in druge stvari. Vprašanje je, kdo bo imel sedaj prav.

— Uradno poročilo Bolgarske vlade dementira vest, o komunističnih nemirih v Plevni. Bilo je le par viharjih debat, ko so agrarci priredili svoj javni shod.

— Zedinjene države so naročile veliko množino opeke iz Nizozemske. Pravijo, da opeka narajena na Nizozemskem pridd mnogo ceneje, kakor opeka narajena v Z. D. Razlika je baje v valuti denarja.

— Od 24. februarja naprej je bilo v Rurski dolini aretiranih nad 700 Nemcev, ki so skušali agitirati za hujši odpor proti Francozom. Večina teh bo deportirana iz Rura.

DENARNE POŠILJATVE.

Vaš denar, ki ga boste poslali za Velikonočne praznike svojim domačim v staro domovino bo najhitreje na svojem mestu, če ga pošljete skozi naše podjetje.

Včerašnje cene so bile jugoslovanskim dinarjem:

100 — Din.	\$ 1.35
500 — Din.	\$ 5.75
1000 — Din.	\$ 11.50
2500 — Din.	\$ 28.00
5000 — Din.	\$ 55.00
Za italijanske lire:	
50 — Lir.	\$ 2.95
100 — Lir.	\$ 5.90
300 — Lir.	\$ 15.90
500 — Lir.	\$ 26.00
1000 — Lir.	\$ 51.00

Pri večjih svotah, ki presegajo 20 s tisoč Din. ali 2 tisoč Lir, damo še posebni popust. Predno pošljete denar čez druge tvrde se spomnite na naše podjetje, ki bo Vam poslalo Vaš denar v stari kraj ceneje in hitreje, kakor kje drugje. Naše cene so vedno najnižje!

Vse pošiljave naslavljajte na: BANČNI ODDELEK EDINOST 1849 W. 22nd. St. Chicago, Ill

EDINOST

(UNITY.)

Izhaja vsak torek, četrtek in soboto. — Issued every Tuesday Thursday and Saturday.

PUBLISHED BY:

Edinost Publishing Company

2849 West 22nd Street,

CHICAGO, ILL.

Telephone: Canal 0098.

Cene oglasom na zahtevo Advertising rates on application.

NAROČNINA:	Za Združene Države za celo leto	\$3.00
"	Za Združene Države za pol leta	\$1.50
"	Za Chicago, Kanado in Evropo za celo leto	\$3.50
"	Za Chicago, Kanado in Evropo za pol leta	\$1.75
SUBSCRIPTION:	For United States per year	\$3.00
"	For United States for half year	\$1.50
"	For Chicago, Canada and Europe per year	\$3.50
"	Chicago, Canada and Europe for half year	\$1.75

ŠTEVILKA POLEG VAŠEGA NASLOVA ZNAČI DO KDAJ JE PLAČAN LIST.

Kadar se preselite sporočite nam takoj vaš NOVI naslov in poleg tega tudi vaš STARI naslov. S tem prihranite nam mnogo dela.

Dopise in novice objavljamo brezplačno. Na dopise in poročila brez podpisa se ne oziramo, Rokopisov ne vračamo.

Dopisi za torkovo številko morajo biti v uredništvu najkasneje do 12. ure dopoldne v soboto, za četrtekovo številko do 12. ure ure dopoldne v torek in za sobotno številko do 12. ure v četrtek dopoldne.

Entered as second class matter October 11th 1910, at Post Office at Chicago, Ill., under the act of March 3rd 1879.

Slavimo slavo slavnih slavov...

Kateri narod svojih velikih mož ne zna ceniti, je znamenje, da jih ni vreden in jih tudi nikdar veliko ne bo imel, ali nič.

Naš narod ni imel še veliko velikih mož, zato tudi sam ni velik in nikamor ne more. Bore malo je še imel velikih mož, ki bi kakor krasna luč posvetili svojemu narodu s svojim velikim duhom in razumom, ga navdušili za nove ideale, mu dali nove ideje smernice, mu pokazali pot k slavni in srečni bodočnosti, ob enem mu pa dali pravega duha, velikega in junaškega duha, da bi napolnjen s tem njih velikim duhom šel preko kakih malenkosti, preko kakih malih osebnosti ali kakih malih osebnih koristi, pred vsem, ki vzbudi v narodu za seboj še več enakih požrtvovalnih mož, ki bi pozabili na vse drugo, stopili na čelo svojega ljudstva in šli pred njim in ga vodili od zmage do zmage.

Zakaj je Izraelski narod v zgodovini velik? Ker je imel velike može.

Tak velik mož je bil Abraham, v katerem je bil njegov rod blagoslovljen še dolga stoletja, da tisočletja po njegovi smrti. Tak velik mož je bil Mojzes, ki je rešil svoj narod iz sužnosti Egipta. Tak velik mož je bil sv. Pavel, ki čegar veliki duh še danes živi in v celi katoliški cerkvi. Tak velik mož je bil sv. Frančišek, ki po šest stoletjih še danes živi s svojim velikim duhom med nami. Tak velik mož je bil med nami škof Slomšek in sedaj Dr. Krek, katerega nam je křuta smrt pokosila preraho.

Drugače pa v naši slovenski, kakor tudi v slovanski zgodovini nismo imeli veliko pravih, v resnici velikih mož.

Imamo pa enega velikega moža doma, ki še živi, katerega veliki duh in veliko srce ne bo izgubilo in čigar veliki duh in čigar delovanje v Sloveniji ne bo izgubilo tako hitro, da nikoli iz naše slovenske zgodovine, čigar velikanski vspehi do sedaj se bodo pokazali še le v desetletjih za nami, ko se bo pisala zgodovina, ko bo narod zrl nazaj v preteklost in videl samo dejstva. Tedaj se bo divil, da tega moža nismo bolj cenili in se ga tesneje ne oklenili kot svojega pravega voditelja, ker vodil bi nas bil k tolikemu napredku in tolikim vspehom, kakoršnih slovenska zgodovina ne pomni.

In ta mož je škof Jeglič.

Pred kratkim smo čitali po angleških listih, da ga imenuje nepristranski opazovalec in poznavatelj naših razmer, pisatelj Davis, ki je bil tudi v Jugoslaviji: "The greatest man in the history of the Slovenes" — "Največji mož v zgodovini Slovencev."

In resnica, škof Jeglič je toliko storil za Slovence in jih obvaroval s svojim delovanjem in trpljenjem tolike katastrofe, da ga bodo zanamci imenovali "Očeta naroda." Da se je naš narodni prevrat po padcu Avstrije izvršil tako mirno in nekrvavo, da ni tekla slovenska kri v potokih, da ni brat planil na brata, kakor se le prerado zgodi v enakih slučajih, zlasti še pri nas, ko so bile politične strasti tako razpaljene, ko je bila na eni strani tolika podlost in nizkost, je vse to sad njegovega dela. Da nimamo danes v Sloveniji verskih homatij, skozi kakoršne gre prav kar Češka, škof Jeglič s svojim apostolskim delovanjem desetletja med nami je to dosegel. Ko bi on s svojim preganjanjem ne zastavljal strupenega delovanja slovenskih liberalcev, ki so pripravljali tak narodni cerkvi pot s kakimi Berceti in drugimi, danes bi bilo med nami stokrat slabje, kakor je na Češkem. In ko bi po padcu Avstrije vsi duhovniki in vsi katoliški Slovenci sledili njemu in ne poslušali moža, kakor je izdajica Sušteršič, kolika sreča za narod!

In ta veliki naš mož slavi letos svojo petdesetletnico mašništva ali zlato sv. mašo. Vsa Slovenija se pripravlja, da bo ta praznik porabila v to, da se bo kot ena družina zbrala okrog svojega očeta in ga bo proslavila in mu pokazala svojo ljubezen in svojo hvaležnost, se znova navdušila za njegove ideale in mu obljubila svojo pokorščino kot svojemu voditelju.

Tudi Ameriški Slovenci v tem ne smemo izostati. Tudi naša dolžnost je, da mu pokažemo na kak primeren način svojo hvaležnost in svoje spoštovanje. Zato se obračamo s tem do vseh katoliških Slovencev, pred vsem do naročnikov "Edinosti" in prosimo, da bi vsak, prav vsak naročnik našega lista posegel v žep in poslal primeren prispevek v to, da bomo ob tej priliki tudi ameriški Slovenci kaj storili za tega svojega velikega moža in apostola, kajti za Sv. Cirilom in Metodm, bo poleg škofa Slomška škof Jeglič naš največji narodni dobrotnik.

Darovi naj se pošiljajo na uredništvo Edinosti.

IZ SLOVENSKEH NASELBIN.

Gilbert, Minn. — Cenjeno uredništvo: — Namenil sem se tudi jaz napisati par vrstic za list Edinost. Pred kratkim nas je obiskal vaš potovalni zastopnik Mr. Leo Mladich, katerega sem bil jako vesel, ker on je mož na mestu. Spremljeval sem ga po hišah in še bi ga, toda bolezen je prišla v hišo, zboleli so mi trije otroci in žena, zaraditega sem bil zadržan.

Na poti pri agitaranju za naše liste smo doživela marsikaj zanimivega. Naletela sva tudi na ljudi, ki kar nore, ko jim človek pokaže resnično dobro, pošten in napreden list, kot je Edinost in Ave Maria. To so tisti ljudje, ki jih ima pod kontrolo tetka "Nesveta." Take liste plačujejo, da jim potem krađejo sv. vero iz src.

To je žalostno a vendar resnično. Kdaj bo narod izpregledal? Kdaj pravim, bo izpregledal, kako ga to rdečo časopisje farba in zapeljuje pod krinko, da so delavski prijatelji itd.

Mr. Mladicha pa priporočam vsakomu, da mu gredo na roke vsepovsod, ker le on je v resnici mož na mestu, ker takih mož imamo dandanes malo, da bi se tako izpostavljali za dobro stvar, kakor se ravno Mr. Mladich. Na vse rojake pa tudi jaz apeliram, da agitirajo na vso moč, da dobimo enkrat svoj dnevnik.

Prišlo Vam pošiljam še dva nova naročnika za list Edinost, katere sem dobil še zate, ko je bil tukaj Vaš zastopnik. Lista Vaših naročnikov se je lepo pomnožila to pot, kar upam, da ste zadovoljni z vspehom.

Pozdravljam vse katoliško misleče rojake širom Amerike in še enkrat kličem, agitirajte ta mesec za katoliški tisek. Z Bogom!

Fr. Ulcher.

Eveleth, Minn. — Dam vam na znanje, da mi je brat pisal, ko sem mu skozi vaš urad poslal denar v stari kraj, da je najboljši skozi vaš urad poslati denar v stari kraj. Denar mu je bil izplačan do centa na domači pošti. Zato priporočam vaše podjetje vsem rojakom, da se zanesljivo obrnejo na vas pri pošiljanju denarja v staro domovino.

Pozdrav!

J. Nemgar.

Dawson, N. Mex. — Cenjeno uredništvo: — Gotovo ste že slišali o strašni eksploziji, ki se je završila v tukajšnjem premogorovu in zahtevala toliko človeških žrtev. Nesrečo je pripisati na račun lastnikov premogorovov, ker niso skrbeli zadostno na naprave in stvari, s katerimi bi se lahko preprečilo take le nesrečne dogodke, ki se po tukajšnjih premogorovih dogode skoro vsakih par let.

Med žrtvami je tudi mnogo Slovencev. Kolikor se je dalo dosedaj dognati so sledeči Slovenci postali žrtve eksplozije v premogorovu: Josip Delost, Florijan Papež, oče sedmih otrok, Franc Ravnikar, samec, Josip Pokoren, samec, Martin Komp, samec in Anton Oblak samec. Nekateri so pokopani v Dawsonu, nekateri v Rantonu. Mej žrtvami je tudi precej Hrvatov in Črnogorcev.

Tako žrtvujejo delavci dan na dan svoje življenje in moči za brezbrizne delodajalce, katerih glavna skrb je, da razkošno in udobno žive sami, za uboge delavce se ne brigajo, ne, da jim ne dajo samo zadostnega zaslužka za življenje, ampak ne brigajo se niti za življenje ubogih trpinov, kakor, da delavec bi ne bil človek, kakor so oni.

Kdo bo sedaj skrbel za uboge zapuščene številne otroke po družinah, katerim je usoda pobrala skrbne očete, kateri so imeli edino očeta, da jim je skr-

bel za potrebni vsakdanji kruh. Pa prihajajo z napadi kapitalisti, češ delavstvo postaja uporno. Kdo bi pa ne bil uporen, kadar mu gre za življenje za njegov obstoj?

Pa ne bo dolgo, ko bo zopet druga nesreča, v teh krajih so na dnevnem redu in se pripete skoro gotovo vsakih par let. Ko se je pripetila par let nazaj tu-li grozna slična nesreča v tukajšnjem sosednem rovu, so govorili, da se bo popravilo in pazilo, da se kaj takega ne bo pripetilo več. Toda kako se je stvar popravilo in pazilo na nje, pričča sedanja strašna nesreča. Lastnikom je mar samo za masne profite za varnost njihovih delavcev jim je bore malo.

Pozdravljam vse Slovence in Slovenke širom Amerike!

Naročnik.

So. Chicago. — Izvedel sem nekaj novega. Kaj pa takega? ob priliki zadnjega zabavnega večera na pustno neželjo so se navzoči tako navdušili, da hočejo takoj, ko bo minul resni postni čas zopet prirediti vesel večer. Sedaj so jo vdeleženci pa prav dobro pogodili. Znaajo pa izborni sklepati. Tako so jo zamislili: V velikem tednu pred Velikonočjo, imajo po navadi gospodje "piko" ali jezo na kokašmi. Veliko kokaši stori takrat smrt, ker skrbne gospodje je hočejo za praznik mizo dobro naložiti in svojo družino razveseliti z bogato obloženo mizo. Takoj naslednjo nedeljo t. j. na belo nedeljo pa hočejo v Ewing Hall samo vprijeti šalivo in veselo igro: Jeza nad petelinom. Dragi bravec, se hočeš zopet enkrat od srca nasmejati, pa pridi kakor rečeno na belo nedeljo dne 8. aprila na igro v Ewing Hall, kjer bodo tisto nedeljo ob 7:30 vprižorile vrle članice podporne družstva Marij. Č. Sp. omenjeno dvo-dejanko. Na gotovo veselo snidenje!

* Čuje se tudi glas, da bodo pri veselici krepko pomagali zavodni vitezi društva sv. Florijana, da bo prireditev zopet izborna izpadla v veliko začudenje slovenske javnosti.

Poročevalec.

Cleveland, O. — Tukaj je umrla predzadnjo sredo Miss Ana Ponikvar, sestra tukajšnega župnika, Rev. J. Ponikvarja, slovenske župnije sv. Vida. Pogreb se je vršil zadnji petek ob veliki udeležbi tukajšnjih rojakov, ki so pokojnico poznali. Sorodnikom izražamo naše globoko sožalje. Pokojnici pa R. I. P.

— Druga žrtev bele žene, smrti je postal zobozdravnik dr. F. L. Kennedy, rodom Irec, a je imel za ženo Slovenko rojena Mary Perko, katero sedaj zapušča z petimi otroci. Podlegel je za pljučnico, ki ga je spravila iz sveta po kratki dobi enega tedna.

Žalujoci soprogi izražamo naše sožalje. Pokojnemu pa R. I. P.

— Tretja žrtev smrti je postal rojak Frank Henikman stanujoč v Collinwoodu. Umrl je v mestni bolnišnici v starosti najlepše dobe 30. let. Doma je bil iz Podturna pri Toplicah na Dolenjskem. V Ameriki je bival preko dvajset let dolgo časa v Detroitu, Mich. Naj počiva v miru!

Poročevalec.

Cena svobodi je večna čuječnost in opreznost, ki se je mora plačati v naprej.

Mešane pijače povzročijo na človeku skoro enake učinke, kakor preveliko število ljubezenskih afer.

Ljubezen čestokrat povzroči, da fant misli več o svojem dekletu, kakor o samem sebi.

S.P.D. Sv. Mohorja

USTANOVLJENA V CHICAGO, ILL., 31. DEC. 1921. Sedež Chicago, Illinois.

Predsednik, Leo Mladich, 1929 West 22nd Place. Podpredsednik, John Jerich, 1847 West 22nd Street. Tajnik, Anton Stonich, 1834 West 22nd Place. Zapisnikar, John Fale, st. 1921 West 23rd Street. Blagajnik, Joseph Beribak, 1053 West 22nd Street. Društveni zdravnik Dr. J. E. Uresich, 1901 West 22nd St. Duhovni vodja Rev. P. Kazimir Zakrajšek, O. F. M.

NADZORNI ODBOR:

Andrew Glavach, Steve Foys in John Densha.

POROTNI ODBOR:

John Terselich, Louis Duller in John Kosmach st.

Organizator, John Petrovič.

URADNO GLASILO: "EDINOST."

Družba zboruje vsako prvo nedeljo ob pol 2. uri popoldne v cerkveni dvorani sv. Štefana na 22nd Place in Lincoln ulici.

Družba sprejema v svojo sredo moške in ženske od 12. do 55. leta starosti. Pristop v družbo je samo en dolar. Družba plačuje \$7.00 na teden bolniške podpore, za kar se plačuje po 50c. na mesec mesečnine. To je izvanredna ugodnost za vsakega Slovence v Chicago. Rojaki pristopajte v to domačo družbo!

Za vsa pojasnila glede družbe in njenega poslovanja se obrnite na družabnega tajnika ali pa predsednika.

NAZNANILO!

Chicago, Ill. — Članom in članicam Slovenske Podporne Družbe sv. Mohorja se tem potom naznanja, da se vrši prihodnja redna mesečna seja naše družbe v nedeljo dne 4. marca ob pol 2. uri popoldne. Ker je na tej seji za rešiti več važnih zadev, zato se prosi cenjene člane in članice, da se te seje udeležijo kolikor mogoče v polnem številu. Ob enem se tudi prosi vse kandidatice in kandidatinje, ki so se ta mesec vpisali pri družbenih organizatorjih, da gredo do ne-riši zavarujejo svoje sinove in hčere proti boleznim v naši družbi gotovo k družbenemu zdravniku in potem naj gotovo pridejo vsi v nedeljo popoldne na sejo, da bodo skupno sprejeti.

Nadalje se apelira na vse člane in članice naše družbe, da naj pridno agitirajo za pridobitev novih članov in članic za v našo družbo. Še celi ta mesec je pristopnina prosta, zato je izvanredna prilika za vsakogar, da pristopi sedaj v našo druž-

bo. Zlasti se apelira na stariše, da naj vpišejo svoje sinove in hčere v našo družbo. Imamo za mlajše člane (ce) od 12. do 16. leta posebni oddelek, pri katerem mlajši člani plačujejo samo polovični asesment za polovično bolniško podporo. Za 25c. na mesec plačuje družba po \$3.50 bolniške podpore na teden. Kateri se hoče zavarovati pa za celotno bolniško podporo, t. j. \$7.00 na teden to lahko stori. Za člane od 12. do 16. leta je ustanovljen posebni oddelek za to, da lahko stariši zavarujejo svoje sinove in hčere proti boleznim v naši družbi bi za jako majhen mesečni prispevek 25c. na mesec. Zato stariši ne prezrite te lepe prilike in ugodnosti, ki jo vam nudi naša družba. Pripeljite gotovo na prihodnjo sejo vaše prijatelje in prijateljice, vaše sinove in hčere, da postanejo člani (ce) naše podporne družbe sv. Mohorja!

S bratskim pozdravom,

Odbor.

VABILO

NA

Veliko gledališko igro "SLOVANSKA APOSTOLA"

katero priredi

DRUŠTVO SV. ALOJZIJA

ŠTEV. 47. K. S. K. J.

V nedeljo, 11. marca 1923.

ob pol 3. uri popoldne in ob 8. uri zvečer

V CERKVENI DVORANI SV. ŠTEFANA

na Lincoln in 22nd Place.

Vstopnina 50c. za otroke 15c.

V SPORED:

Igra: "SLOVANSKA APOSTOLA" zgodovinska predstava v petih dejanjih.

O SEBE:

Ciril	slovenska apostola	Mr. John Ožbolt
Metod		Mr. John Jerich
Trudopolk,	Kocela kneza vojskovodja	Mr. Louis Železnikar
Branislav,	njegova sinova	Mr. Albin Zakrajšek
Budislav,		Mr. John Starr
Krepek,	njegova oproda	Mr. John Šimec
Jelen,		Mr. John Gradishar
Sebidrag,	ljudski pevec	Mr. Joe Fajfar
Klement,	Bolgarski	Mr. John Prah
Zdemir,	učenca	Mr. Joe Fajfar
Ljuti (Frank)	prijatelj Branislavov	Mr. John Kočevan
Ljudstvo:		Mr. Joe Štefanc

Drage rojake uljudno vabimo k obilni udeležbi, ker na prireditvi bo obilo duševnega užitka in razvedrila.

DRUŠTVO SV. ALOJZIJA, ŠTEV. 47. K. S. K. J.

KAJ JE PREM OG?

Premog ni nič drugega kot stohnele rastline predzgodovinskih močvirij, ki so se pogrezni- la in bila ponovno poplavljeni v teku stotisočletij. Premog je v pradednih geoloških dobah nastal na isti način, kakor danes nastaja šota. Drevje v barju trohni in se pretvarja v šoto (peat). Na primer, v močvirjih Floride, takozvanih Dismal swamps, podrti drevesa, troški listje in drugi rastlinski odpadki neprestano cepajo v vodo, po- ležejo na dno in ustvarjajo plast šote, ki se ceni, da je od 1 do 20 čevljev globoka.

Oblika zemeljske površine se počasi, ali stalno menja; tu vi- šine padajo, tam se dvigajo. Ta- ko je nastalo v teku dolgih dob, da so jezera ali plitva morja po- greznila prazgodovinska šotnata močvirja. S tem je vegetacija v teh močvirjih umrla, in na mrt- vo rastlinstvo se je počasi usu- la plast blata ali peska. Ko se je površina v nadaljnjem razvo- ju zopet dvignila, je nastala no- va plast šote vrh plasti blata ali peska; — površina je zopet pad- la, in zopet je nastala plast bla- ta ali peska, in to zaporedno po- stopanje se je ponovilo nekoliko- krat. Da se je šota pretvorila v premog, je gotovo posledica pri- tiska plasti, ki so se utvorile na- njo, in tudi notranja vročina zemlje je brzkone prispela. Ve- čina vlage v prvotni šoti je bila izžeta in je izhlapevala, nekate- ri plini so izpuhteli, in posledica je bila trda ručla — premog.

Rastline, iz katerih je nastal naš premog, so bile brzkotne po- dobne našim današnjim prapro- tim — ki pa so bile tedaj neiz- merno večje, liki drevesa — in smrekovinam. Drobno gledano natančno razodeva rastlinske o- stanke v vsakem premogu. V mnogih naslagah je najti ostan- ke drevja, popolnoma pretvor- jenega v premog, pri katerih pa se še vedno vidi znake drevne skorje.

Med zemljelovci (geologi) vladajo precej razna naziranja glede vprašanja, kako so se na- kopičile tako ogromne mase rastlinske snovi, ki so se potem pretvorile v današnje naslage premoga. Nekateri so mnenja, da rastlinski ostanki, iz katerih je nastal premog, so se nakopiči- li tam, kjer je vegetacija rastla in padla in kjer danes premog stoji; drugi so mnenja, da so re- ke priplavile rastlinske snovi v jezera ali morja, kjer so se usu- le in stvorile plasti, ki so kas- nej postale stisnjene in trde.

V premogovišču je navadno več plasti premoga, ki utegnejo biti najrazličnejše debelosti, od ene inč do sto in več čevljev. Te plasti (coal beds) so ločene druga od druge po jako debelej- ših plasteh peščenca ali škrla

VSE CENJEN

ZASTOPNIKE

prav uljudno prosimo, da naj nam blagovolijo takoj vrniti vse preostale Kole- darje "Ave Maria." Naroci- la še vedno silno prihajajo, a nam so zadnji že davno pošli.

Prosimo vse cenjene za- stopnike, da upoštevajo to našo prošnjo.

NAZNANILO IN PRIPORO- CILO.

Vsem cenjenim naročnikom, prijateljem in dobrotnikom po državi Minnesota in Michigan, naznanjamo, da jih bo te dni ob- iskal naš potovalni zastopnik Mr. Leo Mladich, ki je poobla- ščen pobirati naročnino, oglase in sploh vse, kar je v zvezi z na- šimi listi Edinost, Ave Maria in Glasnik.

Vsem naročnikom, prijate- ljem in dobrotnikom ga najtop- leje priporočamo in prosimo vse prav pristrčno, da mu grejo v vseh ozirih na roko pri razširje- niu in agitaciji za katoliški tisk. Vsem, ki mu bodo izkazali bo- diši že kakoršnokoli naklonje- nost se najpristrčneje zahvalu- iemo že v naprej.

Tiskovna družba Edinost.

(strjene ilovice). Najgloblja ja- ma na svetu je v Belgiji, 3.937 čevljev. Najgloblje se kopa pre- mog v antracitnem okraju v Pennsylvaniji, celo do 2.200 čev- ljev pod zemljo, dasi najgloblji šaft je le 1.850 globok.

Kemično je premog sestav- ljen iz ogljika (carbon), nadalje iz plinov vodika, dušika in kisi- ka, iz žvepla in pepela (mineral- ne snovi ki preostajejo po zgore- nju). Ogljik je najvažnejša se- stavina premoga za proizvajanje gorkote. Trd premog ali antracit vsebuje 90 do 94 odstot. oglji- ka.

Federalni geološki urad pri- poznavala sledeče vrste premoga: antracit, semiantracit (polutr- di premog), polu-bituminozen, bituminozen, podbituminozen in lignit. Antracit je najbolj trdi premog. Gori počasi in spušča malo dima, radi česar je jako pripraven za hišno rabo. Bitu- minozni premog (bitumen je ze- meljska ali mineralna smola) zo- vemo po domače mehki premog; ta premog gori s kadečim se pla- menom in je ona vrsta premo- ga, ki se najbolj rabi za industri- jalne namene. Označba "podbi- tuminozen" (sub-bituminous) ra- bi se za vrsto premoga med bi- tuminozom in rjavim premo- gom; ta "črni lignit" ni pripra- ven za prevažanje, ker se skrči in zdrobi, ko je izpostavljen zraku. Označba "lignit" se rabi za nižje vrste rjavega drvastega premoga.

Združene Države imajo naj- večje sklade premoga izmed vseh dežel na svetu; država Pennsylvanija pa izkopava naj- več premoga v Združenih Drža- vah. Antracitni okraj se naha- ja na vzhodnem delu in bitumi- nozni premogovniki se nahajajo na zapadnem in severo-osred- njem delu te države. Pennsylv- nija proizvaja skoraj ves iskopan antracit — preko 99 odsto — v Združenih Državah. Bituminoz- na premogovišča v tej državi po- krivajo 14.200 kvadratnih milj. Mnoge plasti bituminoznega premoga jugozapadne Pennsylv- nianje se raztezajo tja v države Ohio, Maryland, West Virginia in Tennessee. Država West Vir- ginia je drugi največji proizvo- dnik premoga v Združenih Drža- vah, za njo prihaja država Illi- nois in potem Ohio. Zapadno od

reke Mississippi se največ pre- moga izkopava v državi Colora- do. Država Wyoming pa je mor- da druga država v Uniji, kar se tiče naravne bogatosti na pre- mugu. Prva v tem pogledu je dr- žava North Dakota; ves tamoš- nji premog pa je sam lignit (rjavi premog). Edine države, ki ne izkopavajo premoga, so Con- necticut, Delaware, District of Columbia, Florida, Maine, Mas- sachusetts, Minnesota, Mississi- ppi, Nevada, New Hampshire, New Jersey, New York, North in South Carolina, Vermont in Wisconsin.

DEKLETA IN URE.

— Mlada dekleta so kakor stare ure; vedno gredo naprej.

— Nečimerna dekleta so po- dobne žepnim uram; dajo se prav lahko potegniti.

— Lepe dekleta so kakor ure igrarke; človek se jih kmalu na- veliča.

— Klepetave dekleta so enake budilkam; človek jih ne poslu- ša rad.

— Našlepljene dekleta so ka- kor ure v cerkvenem stolpu; človek jih gleda red, v hišo jih pa nerad vzame.

— Prevzetne dekleta so ka- kor zastavljene ure; pustimo jih kjer so.

— Moderna dekleta so kakor ploskaste ure; vsi vemo, da so plitve.

— Bogata dekleta so enaka zlatim uram; vsak povprašuje kolika je njih denarna vrednost.

— Priprosta in domača dekle- ta so pa podobna uram nihal- kam; te gredo najboljše. Srečen je kdor dobi tako!

Bo hlače zgubil.

Cerkovnik: "Očka Kovačev, vi boste pa enkrat hlače izgubili!" Kovač: "Jaz? Kako to?" Cerkovnik: "Ko pa vendar vselej vržete hlačni knof v moj nabiralnik, ko pobiram kolekto v cerkvi. Kam bo to?"

ZVEZNI DETEKTIVI ZASA- ČILI GNEZDO PONARE- JEVALCEV DENARJA.

New York, 26. febr. — Mesto New York je že od nekdaj zna- no kot dom raznih spletk in zvija- č, ker radi svoje svetovne mor- ske luke, nudi raznim pribežni- kom iz vseh krajev zavetja. V Evropo se je zadnje leto utiho- tapilo skoro v vse države in de- žeze veliko ponarejenega denar- ja, katerega pa niso izdelovali v državah, katere vrednost je značil. Izdeloval se je po dru- gih krajih. Zelo veliko evropej- skega denarja se je ponaredilo na Dunaju, kjer so ga razni žid- je pridno noč in dan tiskali in istega skrivaj razpečavali. Te dni pa so zvezni detektivi zasačili celo gnezdo obstoječe v itali- janskem delu mesta, ki šteje ba- je okoli 1000 članov. Oblasti so takoj aretirale 64 oseb, katere so bile dejansko zasačene pri iz- delovanju denarja.

Ponarejevalci so tiskali denar za vse države, tudi ameriške bankovce. Kako so ponarejen denar razpečavali je še skriv- nost, ker noben aretiranec noče ničesar izdati o organizaciji. O- blasti so zaplenile cele kupe po- narejenih falsifikatov, ki so iz- delani tako fino, da jih sploh ni mogoče razločiti drugače kot po serialnih številkah in gotovih

111
CIGARETE

10¢
DOBRE!

Zakaj naš narod zaupa svoje bančne posle nam

Zato ker smo včlanjeni pri Federal Reserve Bank, kateri mesečno po- ročamo vse naše poslovanje, ker je naša banka pod vladnim in državnim nadzorstvom kakor tudi Chicago Clearing House Association in poseba- pa še, ker imamo sposobno in izvrstno uradništvo in upravni odbor, kar smo si v teku tridesetletnega obstanka, radi naše poštenosti in točnosti, pridobili zaupanje za vse oddelke našega poslovanja.

VSAKI MORE PRI NAS

vložiti varno svoj denar,
kupiti prvovrstne hipoteke (mortgage),
poslati denar na vse strani sveta,
kupiti parobrodne listke za vse prekomorske črte,
kupiti državne, mestne, okrajne in obrtne bonde.

Ce ima kdo za krajši čas vložiti na obresti 1.000.00 ali več, urediti kakšno zapuščino, pooblastiti zastopnika svoje oporoke, ali pa urediti kako gos- podarsko transakcijo, ali če ima, naj bo že posameznik, društvo ali sa- druga, denar za investirati, naj se vedno obrne na našo

NAJVEČJO, NAJSTAREJŠO IN NAJBOLJ POZNANO
JUGOSLOVANSKO BANKO V ZDRUŽENIH DRŽAVAH,
KATERA IMA NAD TRINAJST MILIJONOV DOLARJEV
IMOVINE, in to je

KASPAR STATE BANK
1900 Blue Island Ave. in vogal 19ste ulice
CHICAGO, ILL.

KAPITAL IN PREBITEK
\$1,250,000.00

BANČNA TRDNJAVA JUGOSLOVANOV V AMERIKI

POZOR IGRALCI HARMONIK

Izdelujem slovenske, nemške in kromatične harmonike, enako ka- korsi kdo želi. Poprav- ljam vsakovrstne har- monike, delo garantira- no, cene so zmerno. Pišite po naš cenik. Se priporočam rojakom ši- rom Amerike za naro- čila. S spoštovanjem

ANTON MERVAR,
6921 St. Clair Avenue,
CLEVELAND, O.

V zalogi imam tudi vsakovrstne
LUBASOVE HARMONIKE.

ZAJTERK! KOSILO! VEČERJA!

Te tr ipotrebujemo sleherni dan. Da se pa oskrbi dobro in okusno zajterk, kosilo in večerjo, je po- treba dobiti kakih dobrih stvari, zlasti dobrega me- sa itd. Tega pa dobite najboljšega, če ga greste ku- piti k:

MATH. KREMESE C
SLOVENSKI MESAR

1912 West 22nd Street, Chicago, Ill.
Phone: Canal 6319.

Pri njemu se dobi vedno najboljše vsak dan sveže meso, suho po domačem načinu pre- kajeno meso in prave domače

"Kranjske klobase," doma narejene po slov receptu.
Gospodinje zapomnite si to!

ČRNA SMRT

Spisal
FR. Ks. Meško.

Pred vsemi gosti je smešil njeno skrb in trpljenje njenega srca. Vedela je sicer, da ne misli tako, ker je bil pač rojen hudomušnež in šaljivec. A vendar — v zemljo bi se včasih pogreznila, ko jo je izpostavljala smehu vseh gostov, domačinov in tujcev.

"Glej, Martinek, pojdi vendar domov!" — ga je prosila izlepa in ljubeznjivo, kolikor najbolj je pač mogla ob srčni bridkosti in jezi. — "Glej, delo čaka."

"Če čaka, pa naj še malo počaka, Micka."

"In deca je lačna. Ničesar ji nimam dati."

"Tudi jaz ne, draga moja. Ali naj se mene lotijo in mene pojedo? Precej trd bi menda bil! Le pojdi lepo domov, Micika. Tudi jaz pridem še pred smrtjo."

"Če le res prideš!" — se je razjezila. — "Če te le kdaj ne prineso! A naj te prinesejo mrtvega, ne pogledam te! Ne maram te!"

"Ne bo še sile, Micika. Nič se ne boj za me, zlata moja."

"Norela je za menoj, da nič takega na svetu. Hotela me je imeti in hotela. In saj veste: če ženska kaj hoče, še Bog bi se ji težko ustavil."

"Sama si ga vzela, Mica!" — je napol veselo pripomnil krčmar ali kateri gostov.

Martinek pa se je zadovoljno in hudomušno smejal.

"Norela je za menoj, da nič takega na svetu. Hotela me je imeti in hotela. In saj veste: če ženska kaj hoče, še Bog bi se ji težko ustavil."

"Še iz Boga se norčuje, grdoba! Počakaj, te že še udari."

Bolj in bolj jo je postajalo sram pred gosti, ki so se hrupno smejali. Martinek pa se ni dal ugnati.

"In če pojdem v Rim, pred samega svetega očeta papeža, imeti ga moram! Pomislite, ljudje božji, tako hudo se je rotila. — Se li nisi tako, draga moja? Le po pravici in resnici povej! Kaj bi se sramovala kakor šestnajstletna punca! Saj jih imaš že osemindvajset, če se nisem za dve uštel in premoval povedal."

"Ti Turek neverni!"

"Kaj bi tako, Micika. Le lepo mirno in po domače! — Najlepši krojač v deželi je, je rekala. In godec še navrh. Vse zna! Takšnega še v mestu nimajo. Zato mora biti moj! Nisi li tako govorila, zlata duša? Glej, zdaj pa me imaš! Kaj torej vedno drnježgaš in se cmeriš? Kaj, ali ti nisem več po volji, najlepši in najboljši krojač v deželi? In godec še navrh! Le lepo povej, draga duša."

"Da te nikoli ne bi bila pogledala, ko si za menoj lazil."

"Zdaj je, kar je, Micika. In reci: hvala Bogu, da mi je dal tako veselega moža. . . Na, pij, potem pa pojdi lepo domov."

"V Dravo pojdem."

"Tam bi se preveč napila, Micika. In greh bi bil. Le župnika vprašaj! Mrzla pa tudi je. Precej globoka tudi. Škoda bi te bilo, če se mi utopiš."

Gostje so se krohotali in smejali. Ona pa je jokala od sramote in žalosti. Sama se je vrnila k deci, zapuščeni, dostikrat lačni.

A zdaj, glej! Je li mogoče, da se je čez noč zgodil tako velik, komaj vrjetni čudež? Najboljši mož, najskrajnejši oče, najpobožnejši kristjan v fari je postal Martinek, vrtoglavec in lahkomisljenec.

Strah ga je iztrezil; moreče pričakovanje grozot, ki so blizu, ga je spreobrnilo.

Tudi drugi so čutili ono grozno in strašno, ki se je bližalo, da si še nevidno, še nepoznano. In vsi so drhteli v nemem strahu in tesnem pričakovanju.

Ljudje so molili in se postili. Celo hudobneži in zakrknjeni grešniki, pijanci in blodniki, so postajali zamišljeni in resni. Čutili so, da je nad njimi povzdignjena šiba božja.

Cerkve so se polnile, ljudstvo je oblegalo spovednice. V Ptuju so preklečali meščani, posebno gospe in gospodične dolge dneve v mestni cerkvi pred mogočnim vitevom sv. Jurijem Pri. očetih mihoritih je bila hiša božja vedno polna; pred manjšo kapucinsko cerkvijo so stali ljudje po ure, po pol dneva; na stopnicah in na dvorišču pred samostanom, na cesti, v dežju in v blatu so čakali, kdaj da pridejo k spovednici. Druga leta so spovedovali očetje kapucini po 30.000 vernikov, sedaj so jih imeli v enem mesecu skoro deset tisoč.

K duhovnikom so prihajali dan na dan ljudje s prošnjami:

"Gospod, bi li napravili procesijo! K Materi Božji na Goro bi šli! Vsi pojdemo! Morda pa se Bog vendar usmili in prizanese!"

A roka božja je že zamarila. S strašnim srdom je udarila mesto in deželo, da je narod od groze zaječal.

"Prepozno smo se spomnili Boga, prepozno smo se speko-rili. . ."

ŠIRITE LIST 'EDINOST'

An EXTRA Pair Gives Double Wear
POVABLJENI ST

da pridete v našo trgovino in si ogledate naše bogate zaloge vsakovrstnih oblek, narejene v vseh modah in velikostih!

Za može in mladeniče

OBLEKE Z ENIM IN DVOJNIM HLAČAMI najnovejše mode, ki jih imamo na izbiro sedaj v naši trgovini, na različne načine narejene in v različnih barvah. Pridite v našo trgovino in našli boste fino izbiro, kjer si boste lahko izbrali obleko, ki bo vam krojila in ugajala. Mi krojimo obleke, da prija natančno vsaki postavi. Pri nas dobite obleke za vsako postavbo, malo ali veliko, po sledečih zmernih cenah

\$22.50, \$25.00, \$30.00, \$35.00, \$40.00 in \$45.00.

V torek, četrtek in soboto imamo odprto zvečer.
Ob nedeljah imamo odprto našo trgovino dopoldne.

1800—1808 Blue Island Ave., Cor. 18th Street.

Dolžnost Slovencev v Chicago

je, da dajo svoje perilo oprati v SLOVENSKO PRALNICO "LAUNDRIJO." Ne podpirajte več tujcev, ko imate v svoji sredi svojega lastnega rojaka, ki vodi to obrt. Kadar imate pripravljeno svoje perilo, pokličite na telefon, da pride na Vaš dom voz Slovenske pralnice. Mi peremo oblačila in vse, kar je za prati. Čistimo obleke "Dry cleaning," čistimo karpete, zavese in sploh vse, kar se da čistiti. Kadar imate kaj za prati, čistiti, ne pozabite na naše ime. Pokličite nas po telefonu.

SOUTH—WEST LAUNDRL CO.
JOHN ČERNOVICH, lastnik.
255 W. 31st Street, CHICAGO, ILL.
Telephone: Yards 5893.

OCEANSKA POT V SIBIRIJO.

"Ekonomičeskaja Žizu" poročila o važnih znanstvenih odkritjih, doseženih po dveh ruskih polarnih ekspedicijah, katere je poslal v Sibirijo komite za severno morsko pot. Prva ekspedicija, norilska, se je podala v norilsko pogorje ob desnem bregu izliva reke Jenisej (69 stop 19 severne širine). Prvotni cilj ekspedicije je bila preiskava norilskih premogokopov, toda njen vodja geolog N. K. Urvoneov, je storil veliko več. Ko je preiskal do sedaj neizsledeno okolico jezera Pjasino in izvir reke Pjasine, je preplaval isto s čolnom do njenega izliva v Ledeni ocean in znanstveno očrtal ter preiskal celo 800 km dolgo pot. Od izliva reke se je podal Urvoneov s istim čolnom naprej v ocean proti vzhodu in je došel do otoka Diksoh, odkoder je zdaj prejel komite njegov radiobrojčev.

Na oceanskem obrežju med reko Diasino in otokom Dikson je našla ekspedicija pošto, katero je poslal l. 1919. Amundsen po dveh sopotnikih. Tessenu in Knubsenu, in tu tudi prtljago obeh zmrzlih Norvežanov. Delovanje N. K. Urvoneova je velikega znanstvenega pomena, ker ni bil dosedaj v teh pokrajinah noben kulturni človek.

Važno odkritje, je napravila tudi druga ekspedicija, katere je odšla junija l. 1922. iz Novo-Nikolaevska z motornim čolnom "Agnesa". Pri preiskavi Gydaianskega polotoka je prišla "Agnesa" iz Obskega zaliva v Ledeni ocean in je spoznala, da ni Tarasol skrajna severovzhodna

točka polotoka, kakor se je mislilo dozdaj, temveč pada k novemu odkritemu otoku. Ko je čoln preplaval prolov, kateri deli otok od kopnega, je našel vhod iz oceana v zaliv z globino 23—25 sežnjev. Na bregu otoka je ekspedicija postavila spomenik, da zabeleži prostor, kjer so našli mamuta. V zalivu samem se je ugotovilo velikansko množino rib in morskih psov.

PRISELJEVANJE TEKOM JANUARJA.

Tekom meseca je prišlo iz Jugoslavije le 301 priseljencev; jugoslovanska kvota se torej letos izčrpa prav počasi. V prvih sedmih mesecih tekočega fiskalnega leta je vsega skupaj prišlo iz Jugoslavije 6,274 priseljencev, dočim vsa letna kvota, ki je dovoljena za Jugoslavijo, znaša 6,426. Zadnji ostanki kvote prihajajo počasi, in 13. februarja je še vedno manjkalo 69 priseljencev do dopolnjenja vse letne kvote; ko se to zgodi, bo priseljevanje iz Jugoslavije ustavljeno do konca letošnjega junija.

Mnogo drugih držav je že izčrpalo svojo letno kvoto, med njimi Italija, Čehoslovaška, Grška, Ogrska, Romunska, itd.

Tekom meseca januarja je vsega skupaj prišlo v Združene Države 17,452 priseljencev.

ŠIRITE LIST EDINOST

IZPLAČILA

v ameriških dolarjih še vedno izvršujemo v zasedenem ozemlju v Italiji. Nemški Avstriji in drugod.

V Jugoslaviji je začasno nemogoče lokalnim bankam izplačevati ameriške dolarje, ker to sedaj izvrši edino Narodna Banka v Beogradu. Vendar na potnikom, ki rabijo dolarje za na pot preskrbimo dolarje.

Dolarske čke pa še vedno lahko izdajamo in iste vnovčijo v stari domovini po dnevnem kurzu v jugoslovanske krone.

Za dolarske pošiljave računamo sledeče pristojbine: do \$15.00 po 50 centov. — od \$15.00 do \$30.00 po 75 centov. — od \$30.00 do \$50.00 po \$1.00. za izplačila, ki presegajo \$50.00 računamo 1 cent in pol od dolarja, ali po \$1.50 od sto dolarjev. H tem pristojbinam je še pridati za vsako posamezno nino.

pošiljatev 15 centov za pošto.

BANČNI ODDELEK EDINOSTI

1840 West 22nd Street, CHICAGO, ILL.

ZASTAVE

bandera, regalije in zlate znake za slovenska društva izdeluje najbolje in najceneje

EMIL BACHMAN.
2107 So. Hamlin Avenue, CHICAGO, ILL.

J. KOSMACH

1804 W. 22nd St. Chicago, Ill.

Rojakom se priporočam pri nakupu raznih

BARV, VARNIŠEV, ŽELEZ, IA, KLIJAVNIC IN STEKLA.

Prevzamem barvanje hiš zunaj in znotraj, pokladam stenski papir.

Najboljše delo, najnižje cene. Rojaki obrnite se vselej na svojega rojaka!

List Edinost

je last slovenskih katoliških delavcev v Ameriki. Za njih korist se izdaja, da brani njih pravice in jim kaže pravo pot do pravega napredka. List Edinost zahaja skoro v vse slovenske naselbine po Ameriki. Vse zavedne slov. družine so nanj naročene, in ga pridno čitajo, ker v njem najdejo največ pravega poduka, mnogo zanimivih novic in zabavnega čtiva.

ZATO SO OGLASI V LISTU "EDINOSTI" USPEŠNI.

Trgovci, ki imajo svoje trgovine naj poizkusijo oglašati v listu "Edinosti" in prepričani smo, da bodo potem v Edinosti stalno oglašali.

DRUŠTVA SE BODO POVZDIGNILA DO VSPEHA,

ako ob raznih prireditvah in kampanjah oglašajo v našem listu. Poizkusite in prepričajte se enkrat. Poslužite se lista za Vašo reklamo, da jo list ponese na slovenske domove pred oči slovenskih rojakov, da bodo znali, kaj prirejate in kdaj!

NAŠA TISKARNA

je sedaj skoro najmodernejša slov. tiskarna v Ameriki. Tiskarska dela izvršujemo lično in točno. Vsem slovenskim č. g. duhovnikom, cenjenim društvom, trgovcem in posameznikom, se najtopleje priporočamo, da se spomnijo na nas, kadar potrebujejo, kakih tiskovin.

Ničesar drugega ne prosimo Vas, kakor vprašajte nas za cene, predno oddaste naročilo drugam. Ako le to storite, smo prepričani, da bomo vedno tiskali Vaše tiskovine mi!

Mi izvršimo vsako tiskarsko delo. Najsi bo še tako malo ali veliko. Poizkusite pri nas!

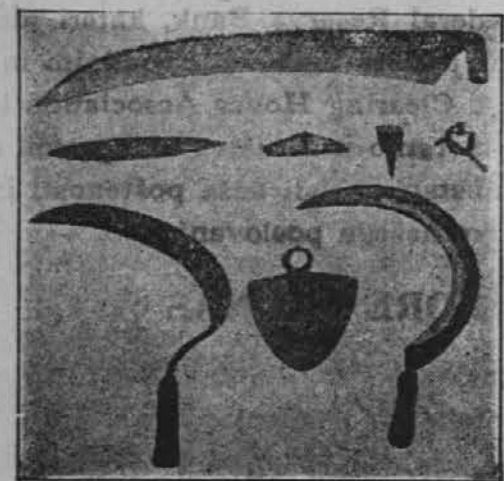
TISKOVNA DR. 'EDINOST'

1849 W. 22nd Street Chicago, Ill.

Phone: Canal 0098.

Starokranjske kose in drugo orodje.

EDINA AGENTURA ZA CELO AMERIKO CENE SO:

Kose močnejše Moldouke z rinko in klucem, po \$2.75, po 6 kos skupaj, ali več po \$2.50; dolge so po 26-28-30 in 32 palcev.
Kose malo ožje Poleranke po \$2.00, 6 kos skupaj ali več po \$1.75.
Klepanje po \$1.50, ta težje po \$2.00.
Brusilni kamni po 50c., ta veliki po 75c.
Kosišča po \$1.75 in po \$2.00.

Oselniki plehnati po 50c. leseni po 75c.
Srpi lepi, veliki za klepat \$1.00.
Motike ročno kovane (Struške) \$1.50.
Motike fabriške, močne po \$1.25.
Ročno kovane plankače na Kranjskem, 3 funte teške za na desno roko \$3.00.
Ta velike plankače z obema rokama tesati 6-7 funtov težje \$6.50.

Poslajte denar ali poštno nakaznico z naročnino na:

STEPHEN STONICH,
105 Lake St., CHISHOLM, MINN.

V zalogi imam tudi najboljše vrste Lubasove Harmonike iz Jugoslavije, tri in štiri vrstne, po štirikrat oglašene, kakor tudi fine literne steklenice, močne šlifane, pol litra cena \$1.00 — en liter \$1.50 po dva litra \$2.00. Poštnino plačam na vse kraje.

Vse blago popolnoma garantirano.
Prodajamo tudi na debelo trgovinam.
Pišite po naš cenik!

DOMAČE PIVO!

Si naredite lahko po svojem okusu, ako kupite pri NAS:

"HMELJ IN MALT"

Zraven damo navodilo, kako zvariti dobro domače PIVO!

Prodajamo Malt in Hmelj na debelo in drobno.

MAL—TEEN—MALT—EXTRACT CO.

Jos. Bielak, lastnik

1942 W. 21st Street, CHICAGO, ILL.